

СТАНОВИЩЕ

727

17.11.13

от доц. д-р Антоанета Георгиева Запрянова

Относно: Конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в Института за исторически изследвания при БАН по шифър 05.03.21. Документалистика, архивистика, палеография с проблематика „Изворознание и историческа демография“.

В конкурса за доцент, обявен в ДВ, бр. 68/02.08.2013 г. и в сайта на Института за исторически изследвания при БАН, като кандидат участва само **гл. ас. д-р Пенка Иванова Пейковска**.

Становището е съставено в съответствие с изискванията на Глава трета, Раздел трети от ЗРАСРБ – Условия и ред за заемане на академичната длъжност „доцент“ и Раздел трети на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ.

1. За участие в конкурса са предоставени всички необходими документи и в административно отношение няма пропуски.

Комплектът материали на хартиен носител, представени от кандидата гл. ас. д-р Пенка Пейковска, е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ИИст.И. Включени са всички изискващи се документи, които дават пълна информация за научната дейност и изяви на кандидата. Оценката ми за „пълна информация“ се основава и на личните ми наблюдения – от аспирантските години до момента. Това са повече от 10-годишен период, през който д-р Пенка Пейковска се е доказала като изявен и добросъвестен специалист в научноизследователската, научно-организационната, редакторската и преводаческата област.

Д-р Пенка Пейковска е приложила общо **72** научни труда, от които монографии - **2**, книги - **14** (от тях - 4 в съавторство, 10 - съставителство и редакторство, а една е издадена в чужбина), студии и статии - **45** (от тях - 3 в съавторство, 17 - на чужди езици, 20 - в чужди издания, 2 - с импакт фактор), научни информации, отзиви и рецензии **13** (от тях - 1 в съавторство, 2 - на чужди езици, 1 - в чуждо издание, 1 - с импакт фактор). Гл. ас. д-р П. Пейковска е участвала в 8 научни проекта - 3 проекта по линия на ЕБР, на които е била координатор, и 5 вътрешноинститутски проекта.

Обективността налага да подчертая не толкова големия брой на научната продукция – той очевиден надхвърля изискването за

академичната длъжност „доцент“, а научната същност – във всяка от посочените по-горе области д-р П. Пейковска внася в научен оборот изследвания с приносен характер. Тук включвам и преводните материали от унгарски на български език, които иначе биха останали неизвестни за историци и демографи.

2. Относно биографичните данни за кандидата – детайлите са видни представеното CV.

3. Информацията за наличие на покритие на нормативните изисквания за

заемането на академичната длъжност „доцент“, съответно придобитата образователната и научна степен „доктор“ и заемане на академичната длъжност „асистент“ и „главен асистент“ в продължение най-малко на две академични години е поднесена достоверно в съответните маркери на CV на гл. ас. д-р П. Пейковска.

4. Що се отнася до общата ми оценка за научно-изследователската и педагогическата дейност на кандидата – тя е изцяло висока, положителна.

Научната продукция на д-р П. Пейковска е интердисциплинарна по своя характер, отговаря на напълно и комплексно на проблематиката на конкурса. В областта на изворознанието – в обнародваните изследвания тя поднася анализ на извори за българо-унгарските взаимоотношения през XIX-XX век, освен историческия и историографския аспект на публикациите. В областта на археографията – акцентът е върху обнародването на унгарски извори за българската история, както и на орални извори – личен принос на д-р П. Пейковска. В областта на историческата демография – с приносен характер са разработките по история на миграциите между България и Унгария в контекста на миграциите между Централна Европа и Балканите, демографски аспекти на българската диаспора в Унгария, унгарската диаспора в България и на руската диаспора в България.

Цялостната дейност на кандидата д-р П. Пейковска е насочена към научноизследователската работа, като в голямата си част са постигнати резултати, покриващи „бели полета“ в българската историческа книжнина. С положителен знак е и нейната педагогическа дейност за подготовката на студенти – бъдещи унгаристи чрез бакалавърската и магистърската

програма на специалност „Унгарска филология“ в СУ „Св. Климент Охридски“. За справка вж. CV на гл. ас. д-р П. Пейковска.

Според изискванията за участие в конкурса за доцент гл. ас. д-р П. Пейковска е депозирала монографичен труд на тема „Българските общности в Унгария през XIX-XX век. Миграции и историко-демографска характеристика“ (София : ИИИ при БАН, 2011, 400 с. ISBN 978-954-2903-07-9). Тук отново подчертавам приносния характер на труда. Монографията като форма - обхват, цел и структура, като съдържание – комплексно разкриване на историята на миграционните процеси през XIX-XX век на българи към Унгария, като методология – интердисциплинарен подход при осветляването на историко-демографските процеси в посочения период.

В този смисъл е и общата оценка в съответствие с разпоредбите на ЗРАСРБ: монографията изяснява актуална и обществено значима проблематика, осветляваща българските общности зад граница - единствена призната за малцинство; издадена е от специализирано академично издателство по тематика, отговаряща на професионалното направление на конкурса; съдържа теоретични обобщения на ясно формулирани научни проблеми в областта на изворознанието, историческата демография и количествените методи на изследване.

Следва да се подчертае, че кандидатът д-р П. Пейковска добросъвестно, макар и в допустима степен на скромност е разкрила съдържащите се в хабилитационния труд научни постижения в изискваната специална справка към пакета от документи по конкурса. Во кратце казано монографията „Българските общности в Унгария през XIX-XX век. Миграции и историко-демографска характеристика“ е първият обобщаващ труд върху българското етническо присъствие в Унгария през XIX и XX в. Приносът е обусловен не само от перфектния унгарски език на д-р П. Пейковска, поднесъл неизвестни исторически извори по темата, но най-вече от новия интердисциплинарен подход към изучаването на българските общности зад граница, съчетаващ методите на историческата демография, социалната антропология и количествения анализ, включвайки в научен оборот неизвестни досега предимно унгарски, както

и български архивни извори. Атестация за актуалния и приносния характер на монографиите са и рецензиите за книгата (вж. **Списък на публикациите, предоставени за участие в конкурс за доцент на гл. ас. д-р Пенка Иванова Пейковска**).

Критични забележки и препоръки нямам. Трудът беше обсъждан преди обнародването и направените препоръки са взети под внимание от д-р Пенка Пейковска.

Мнение относно общата характеристика на научноизследователската дейност на кандидата: в своята съвкупност научноизследователската, научно-организационната, редакторската и преводаческата работа на д-р Пенка Пейковска е с приносен характер, за който определяща роля има прилаганият от нея интердисциплинарен подход. **Публикациите и другите научни изяви покриват изискванията на чл. 57а, ал. 2, т. 2 от ППЗРАСРБ за заемането на академичната длъжност „доцент“ по визираното в конкурса направление.** Ще си позволя да препоръчам при следващи публикации да задълбочи ретроспекцията върху живота и делата на унгарците, мигрирали по различни причини и периоди в България.

5. За отражението на научните публикации на кандидата в нашата и чуждестранната литература атестация представляват 26-те цитирания на разработки на кандидата, от които 5 са в чужди научни издания, както и 4 рецензии за монографиите на кандидата, от които 2 са обнародвани в чужбина, както и 1 рецензия за две от студиите, обнародвана в чужбина.

6. Допълвам личните си впечатления за кандидата, посочени в предхождащите точки, в характерологичен план. Тя притежава ценното качество за всеки учен – работохолизъм в най-положителния смисъл. Без това качество тя не би могла да обозре стотиците статистически извори, в голямата си част – ръкописни данни на унгарски и български език, носещи белега на съответното „писарско“ време и място. С археографските и извороведските си умения тя ги е разчела, интерпретирала и представила в таблици и диаграми, онагледяващи нейните научни изводи. С завидната си езикова и научноизследователска подготовка тя оказва помощ за моя разработка, посетена на родовата памет на унгарските българи. С това подчертавам друго важно качество – колегиална отзивчивост. Не на последно място е усета на д-р Пейковска да открива „бели полета“ в историческите знания и да насочва своята научноизследователска, научно-

